

ਟੋਡੀ ਮਹਲਾ ੫ ਘਰੁ ੩ ਚਉਪਦੇ ੧ੳ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਹਾਂ ਹਾਂ ਲਪਟਿਓ ਰੇ ਮੂੜੇ ਕਛੂ ਨ
 ਥੇਰੀ ॥ ਤੇਰੇ ਨਹੀ ਸੁ ਜਾਨੀ ਮੇਰੀ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਆਪਨ ਰਾਮੁ ਨ ਚੀਨੋ ਖਿਨੂਆ ॥ ਜੋ ਪਰਾਈ ਸੁ
 ਅਪਨੀ ਮਨੂਆ ॥੧॥ ਨਾਮੁ ਸੰਗੀ ਸੋ ਮਨਿ ਨ ਬਸਾਇਓ ॥ ਛੋਡਿ ਜਾਹਿ ਵਾਹੂ ਚਿਤੁ ਲਾਇਓ ॥ ਸੋ
 ਸੰਚਿਓ ਜਿਤੁ ਭੁਖ ਤਿਸਾਇਓ ॥ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਨਾਮੁ ਤੇਸਾ ਨਹੀ ਪਾਇਓ ॥੩॥ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧਿ ਮੋਹ ਕੂਪਿ
 ਪਰਿਆ ॥ ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਨਾਨਕ ਕੇ ਤਰਿਆ ॥੪॥੧॥੧੬॥ {ਪੰਨਾ 715}

ਪਦਅਰਥ:- ਹਾਂ ਹਾਂ—ਠੀਕ ਹੈ, ਮੈਂ ਸਮਝ ਲਿਆ ਹੈ। ਰੇ ਮੂੜੇ—ਹੇ ਮੂਰਖ (ਮਨ)! ਥੇਰੀ—ਥੋੜੀ। ਸੁ—ਉਹ
 (ਮਾਇਆ)। ਜਾਨੀ ਮੇਰੀ—ਤੂੰ ਆਪਣੀ ਸਮਝ ਬੈਠਾ ਹੈਂ। 1। ਰਹਾਉ।

ਚੀਨੋ—ਪਛਾਣਿਆ, ਸਾਂਝ ਪਾਈ। ਖਿਨੂਆ—ਇਕ ਛਿਨ ਵਾਸਤੇ ਭੀ। ਮਨੂਆ—ਮੰਨੀ ਹੋਈ ਹੈ। 1।

ਸੰਗੀ—ਸਾਥੀ। ਮਨਿ—ਮਨ ਵਿਚ। ਛੋਡਿ ਜਾਹਿ—(ਜੇਹੜੇ ਪਦਾਰਥ) ਛੱਡ ਜਾਣਗੇ। ਵਾਹੂ—ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ। 2।

ਸੰਚਿਓ—ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜਿਤੁ—ਜਿਸ ਦੀ ਰਾਹੀਂ। ਤਿਸਾਇਓ—ਤ੍ਰਿਖਾ, ਤ੍ਰੇਹ। ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਨਾਮੁ—ਆਤਮਕ
 ਜੀਵਨ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਨਾਮ। ਤੇਸਾ—ਰਸਤੇ ਦਾ ਖਰਚ। 3।

ਕ੍ਰੋਧਿ—ਕ੍ਰੋਧ ਵਿਚ। ਕੂਪਿ—ਖੂਹ ਵਿਚ। ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ—ਗੁਰੂ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਨਾਲ। ਕੇ—ਕੋਈ ਵਿਰਲਾ। 4।

ਅਰਥ:- ਹੇ ਮੂਰਖ (ਮਨ)! ਮੈਂ ਸਮਝ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਤੂੰ (ਮਾਇਆ ਨਾਲ) ਚੰਬੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈਂ, (ਤੇਰੀ ਉਸ ਨਾਲ
 ਪ੍ਰੀਤਿ ਭੀ) ਕੁਝ ਥੋੜੀ ਜਿਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। (ਜੇਹੜੀ ਮਾਇਆ ਸਦਾ) ਤੇਰੀ ਨਹੀਂ ਬਣੀ ਰਹਿਣੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਤੂੰ ਆਪਣੀ
 ਸਮਝ ਰਿਹਾ ਹੈਂ। ਰਹਾਉ।

ਹੇ ਭਾਈ! ਪਰਮਾਤਮਾ (ਹੀ) ਆਪਣਾ (ਅਸਲ ਸਾਥੀ ਹੈ ਉਸ ਨਾਲ ਤੂੰ) ਇਕ ਛਿਨ ਵਾਸਤੇ ਭੀ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਨਹੀਂ
 ਪਾਈ। ਜੇਹੜੀ (ਮਾਇਆ) ਬਿਗਾਨੀ (ਬਣ ਜਾਣੀ) ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਤੂੰ ਆਪਣੀ ਮੰਨ ਲਿਆ ਹੈ। 1।

ਹੇ ਭਾਈ! ਪਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਨਾਮ (ਅਸਲ) ਸਾਥੀ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਤੂੰ ਆਪਣੇ ਮਨ ਵਿਚ (ਕਦੇ) ਨਹੀਂ ਵਸਾਇਆ।
 (ਜੇਹੜੇ ਪਦਾਰਥ ਆਖਰ) ਛੱਡ ਜਾਣਗੇ, ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਤੂੰ ਚਿੱਤ ਜੋੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। 2।

ਹੇ ਭਾਈ! ਤੂੰ ਉਸ ਧਨ-ਪਦਾਰਥ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈਂ, ਜਿਸ ਦੀ ਰਾਹੀਂ (ਮਾਇਆ ਦੀ) ਭੁੱਖ ਤ੍ਰੇਹ (ਬਣੀ
 ਰਹੇਗੀ)। ਪਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਆਤਮਕ ਜੀਵਨ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਨਾਮ ਜੀਵਨ-ਸਫਰ ਦਾ ਖਰਚ ਹੈ, ਉਹ ਤੂੰ ਹਾਸਲ ਨਹੀਂ
 ਕੀਤਾ। 3।

ਹੇ ਨਾਨਕ! (ਆਖ—ਹੇ ਭਾਈ!) ਤੂੰ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਵਿਚ ਤੂੰ ਮੋਹ ਦੇ ਖੂਹ ਵਿਚ ਪਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈਂ। (ਪਰ ਤੇਰੇ ਭੀ ਕੀਹ
 ਵੱਸ?) ਕੋਈ ਵਿਰਲਾ ਮਨੁੱਖ ਗੁਰੂ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਨਾਲ (ਇਸ ਖੂਹ ਵਿਚੋਂ) ਪਾਰ ਲੰਘਦਾ ਹੈ। 4। 1। 16।